Magiczny Kraków

Spacer po mieście literatury z Barbarą Sadurską

2023-07-29

– Nie pamiętam takiego czasu, kiedy nie myślałabym o Krakowie jako o mieście literatury. Dla mnie Kraków jest po prostu od dziecka miastem Smoka Wawelskiego i Baltazara Gąbki. Blisko stąd do Krainy Deszczowców, trzeba było tylko wyjechać na drugą stronę Wisły. To jest miasto literatury – mówi pisarka Barbara Sadurska, zapraszając na spacer po literackim Krakowie w filmie przygotowanym z okazji 45. rocznicy wpisu Krakowa na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Conrad, Wyspiański, Gałczyński, Kantor, Lem, Miłosz, Mrożek, Zagajewski, Szymborska – to tylko wybrane nazwiska wybitnych twórców literatury związanych z Krakowem. Jako miasto światowego dziedzictwa i Miasto Literatury UNESCO Kraków wszystkim zainteresowanym twórczą działalnością ma wyjątkowo wiele do zaoferowania.

Jak zwiedzać literacki Kraków? Nie ma jednej odpowiedzi na to pytanie. Jedni wyruszą szlakami najsłynniejszych krakowskich twórców, poszukają starodruków, zwiedzą mieszkanie Miłosza, wybiorą się do Cricoteki – ośrodka dokumentacji sztuki Kantora, skorzystają z propozycji Biblioteki Kraków lub odpoczną w nowo otwartym parku Szymborskiej. Kolejni odwiedzą wspierane przez miasto krakowskie kameralne księgarnie i antykwariaty, inni zaplanują udział w licznych inicjatywach literackich czy festiwalach Conrada i Miłosza, przyciągających do Krakowa najwybitniejsze nazwiska światowej literatury. Są też tacy, którzy wybiorą poetyckie slamy, targi książki lub literackie spacery. Na taki właśnie literacki spacer zaprasza Barbara Sadurska.

Barbara Sadurska jest prawniczką (specjalizuje się w prawie autorskim) i pisarką. Jest także laureatką przyznawanego przez miasto stypendium twórczego. Debiutowała zbiorem opowiadań „Mapa” (Nisza 2019), za który otrzymała Nagrodę im. W. Gombrowicza, Nagrodę Miasta Literatury UNESCO oraz tytuł O!Lśnienia Roku w kategorii Literatura przyznawany przez Miasto Kraków oraz Onet. Jej kolejne książki to: „Czarny hetman”, „W ruchu”, „Naturalnie” i „Srebrny smok”. Prowadzi zajęcia ze studentami, a także warsztaty kreatywnego pisania dla nastolatków.

Kraków jest opowieścią

Krótki wirtualny spacer z Barbarą Sadurską rozpoczynamy w Podgórzu, w miejscu, gdzie podczas II wojny światowej mieściło się getto. Sadurska przypomina tu postać poety Mordechaja Gebirtiga. A podkreślając, że nie jest łatwo żyć w przestrzeni, która jest tak naprawdę cmentarzem, upomina się o pamięć. Zwraca uwagę na perspektywę historyczną, odwołuje do dawnych czasów, pokazuje, że rozwój miasta ma charakter procesowy. Nawiązuje także do swojej twórczości.

− Żyjemy warstwowo, perspektywa stu lat jest naprawdę bardzo krótką perspektywą. Żeby zrozumieć kim jesteśmy, trzeba mieć świadomość na przykład tego, jak miasto było budowane w 1917, 1920, jakie było w 1933 roku, skąd decyzja w 1939 roku, że na Wawelu zamieszka Hans Frank, jak innym miastem jest Kraków, a jak innym Warszawa. To wszystko siedzi mi na ramionach. Nie chcę powiedzieć, że to mnie obciąża, bo to jest też rzecz, która uskrzydla. To jest też myśl, którą wyrażam w opowieściach – że to, co jest garbem, jest też naszym skarbem i to, co jest trudne, jest tak

naprawdę interesujące. Tym warto się zajmować – podkreśla Sadurska.

Gdzie jeszcze dotrzemy spacerując z Barbarą Sadurską? – przekonajmy się, oglądając film przygotowany z okazji 45. rocznicy wpisu Krakowa na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Film jest także częścią kampanii „Kraków. Wszechświat możliwości”.

Warto pamiętać, że w tym roku literacki, twórczy, pełen zabytków, kulturalny Kraków obchodzi dwa ważne jubileusze. Mija 45 lat od wpisania Krakowa na listę miejsc o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa świata, a także 10 lat od przyznania Krakowowi tytułu Miasta Literatury UNESCO. Dziesięć lat temu stolica Małopolski dołączyła do międzynarodowej sieci miast kreatywnych, która powstała, aby na poziomie lokalnym wspierać obieg dóbr kulturalnych, promować praktyki twórcze i kreatywne, zwiększać dostęp do kultury, a także integrować przemysły kreatywne.

Czy to nie jest literatura?

Przyznanie Krakowowi tytułu Miasta Literatury UNESCO to zarówno docenienie potencjału lokalnego środowiska literackiego, jak też impuls do wzmacniania działań na rzecz promocji dziedzictwa kulturowego Krakowa oraz wsparcia dla lokalnego środowiska związanego z książką. Miasto realizuje w tym zakresie szereg inicjatyw – m.in. przedsięwzięcia skoncentrowane na promowaniu literatury i czytelnictwa, festiwale, liczące się nagrody, wsparcie kameralnych księgarń i programy rezydencjalne. Szczegółowe informacje o działaniach miasta w tym zakresie można znaleźć na stronie **www.miastoliteratury.pl**.

− Opowieść to jest to, co się w tym mieście odbywa na każdym kroku. Idę przez park i spotykam osobę w kryzysie bezdomności, która karmi gołębie i zaczyna mi opowiadać o tych gołębiach. Ja mam czas się zatrzymać i tej opowieści wysłuchać. Albo pani, która sprzedaje zapałki przed cmentarzem Podgórskim, opowiada mi o tym, jak kiedyś wyglądały pogrzeby, a jak wyglądają teraz. Czy to nie jest literatura? – pyta w filmie Sadurska.

Co jeszcze jest w Krakowie literaturą? Jaki szlak literackiego spaceru po Krakowie Ty wyznaczysz?

Literacki spacer z Barbarą Sadurską to drugi z serii pięciu filmów promocyjnych przygotowanych w związku z jubileuszem 45. rocznicy wpisu Krakowa na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz w ramach kampanii „Kraków. Wszechświat możliwości”.

Po spotkaniu z Barbarą Sadurską i przewodnikiem Bartłomiejem Ziobrą (film można zobaczyć w komunikacie: **„Kraków ma ten vibe, czyli odkrywanie miasta szlakiem dziedzictwa”**) fotograf Przemysław Czaja zabierze nas w miejsca, w których Kraków wygląda najpiękniej, a architekt Piotr Pasierbiński przybliży architekturę miasta w oryginalny sposób wpisującą się w dziedzictwo. Zwieńczeniem cyklu będzie próba odnalezienia krakowskich miejsc związanych z Mikołajem Kopernikiem, w której przewodnikiem będzie prof. Krzysztof Stopka, dyrektor Muzeum Collegium Maius.

Kolejne filmy będą publikowane cyklicznie na stronie internetowej i w mediach społecznościowych miasta, a także na portalu Life in Kraków, który jest partnerem tej odsłony kampanii **Kraków. wszechświat możliwości**.